

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 20 lutego 2026 r.

Pozycja 19

POSTANOWIENIE

z dnia 21 października 2025 r.

Sygn. akt Ts 288/22

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Jarosław Wyrembak – przewodniczący
Andrzej Zielonacki – sprawozdawca
Michał Warciński,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 20 czerwca 2024 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej R.S.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

Orzeczenie zapadło większością głosów.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 20 grudnia 2022 r. (data nadania) R.S. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu, wystąpił o zbadanie zgodności § 9 ust. 5 pkt 11 zarządzenia nr 87/2021 Dyrektora Zakładu Karnego w R. w zakresie, w jakim „uniemożliwił skarżącemu (...) posiadani[e] w Zakładzie Karnym w R. czajnika elektrycznego (o mocy 500 W), a jedynie umożliwił skazanemu posiadanie grzałki elektrycznej z uziemieniem o mocy maksymalnej do 300 W”, z art. 31 ust. 3 w związku z art. 32 ust. 1 i 2 w związku z art. 64 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz w związku z art. 110a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 127, ze zm.).

Postanowieniem z 20 czerwca 2024 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 1 lipca 2024 r.) Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu z uwagi na to, że zaskarżony przepis nie podlega kontroli w postępowaniu przed Trybunałem. W uzasadnieniu wyjaśnił, że przepis ten jest przepisem zarządzenia zakładowego, regulującego porządek wewnętrzny zakładu karnego i nie ma samodzielnego charakteru normatywnego.

W zażaleniu z 8 lipca 2024 r. (data nadania) na powyższe postanowienie skarżący zarzucił naruszenie: 1) art. 53 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK poprzez przedwczesną odmowę nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu z pominięciem faktu, że zgromadzone w sprawie okoliczności jednoznacznie wskazywały na uzasadnienie zarzutu

niezgodności kwestionowanego zarządzenia ze wskazanymi w skardze konstytucyjnymi wolnościami i prawami skarżącego, co uniemożliwiło Trybunałowi Konstytucyjnemu merytoryczne rozpoznanie skargi; 2) art. 79 ust. 1 Konstytucji poprzez błędne uznanie, że przedmiot skargi jest zarządzeniem zakładowym, regulującym porządek wewnętrzny zakładu karnego i nie ma samodzielnego charakteru normatywnego, a tym samym nie podlega – bez powiązania z normami wyższego rzędu, których dopełnienie stanowi – kontroli w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym, podczas gdy taki wniosek jest nieusprawiedliwiony i sprzeczny z faktem, że skarga jest także środkiem ochrony praw jednostek, a nie tylko sposobem na uchylenie niekonstytucyjnego aktu normatywnego, natomiast § 9 ust. 5 pkt 11 przedmiotowego zarządzenia naruszył szereg norm konstytucyjnych skarżącego i w związku z tym skarga winna zostać rozpoznana. Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia w całości poprzez nadanie dalszego biegu wniesionej przez niego skardze.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p.TK). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

2. Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że kwestionowane postanowienie jest prawidłowe, a argumenty przytoczone w zażaleniu nie podważają ustaleń przedstawionych w tym orzeczeniu.

Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedmiotem skargi konstytucyjnej może być wyłącznie ustawa lub inny akt normatywny, na podstawie którego sąd lub inny organ władzy publicznej orzekł ostatecznie o określonych w Konstytucji prawach, wolnościach lub obowiązkach skarżącego.

Trybunał Konstytucyjny w niniejszym składzie stoi na stanowisku, że § 9 ust. 5 pkt 11 zarządzenia nr 87/2021 Dyrektora Zakładu Karnego w R. w sprawie ustalenia porządku wewnętrznego w Zakładzie Karnym w R., jako przepis wykonawczy do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności (Dz. U. poz. 2231, ze zm.) i ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, ze zm.), samodzielnie nie kreuje ani nie ogranicza żadnych konstytucyjnych praw podmiotowych. Z tego względu, jak trafnie przyjęto w kwestionowanym postanowieniu, przepis ten samodzielnie nie może stanowić przedmiotu kontroli w postępowaniu przed Trybunałem zainicjowanym wniesieniem skargi konstytucyjnej.

Jednocześnie Trybunał Konstytucyjny wskazuje, że zgodnie z art. 67 u.o.t.p.TK zobligowany jest do orzekania wyłącznie w zakresie granic skargi konstytucyjnej i nie jest władny samodzielnie określać jej przedmiotu. Przedmiot ten powinien być wskazany przez skarżącego przez podanie przepisu aktu normatywnego, który był podstawą wydania przez sąd lub inny organ władzy publicznej ostatecznego orzeczenia naruszającego powołane w skardze konstytucyjne wolności lub prawa przysługujące skarżącemu. Z uwagi na to, że skarżący nie sformułował w skardze zarzutu niezgodności przepisu generalnego aktu normatywnego z Konstytucją, nie spełnia ona warunków formalnych niezbędnych do jej merytorycznego rozpoznania.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 8 u.o.t.p.TK – postanowił jak w sentencji.